

Raadsvoorstel

Datum 20 maart 2024

Onderwerp Raadsvoorstel kleinere openingen restafvalcontainers en wegende afvalcontainer

Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Paul Guldemon

Samenvatting

Om inwoners van Zwolle te ondersteunen bij het goed scheiden van de grondstoffen uit het restafval is onderzocht of er behoefte is aan aangepaste inwerpopeningen met een kleiner volume. Ook is onderzocht of een container met weegsysteem een optie is. De conclusie is dat geleidelijk vervangen van de ondergrondse containers voor restafval door duocontainers met inwerpopeningen van 30 en 60 liter de voorkeur geniet. Voorstel is om, waar mogelijk, te beginnen bij hoogbouw en in compacte buurten. Het aantal beschikbare duocontainers kan zo in de jaren erna worden uitgebreid naar andere locaties.

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.3.1 We richten de openbare ruimte duurzaam in en beheren deze duurzaam vanuit uitdagingen in de toekomst (en effecten elders in de wereld)

Begroting wijzigen Nee

Budgetnummer

Bijlagen

1. Rapport ROVA – Proef kleinere opening restafvalcontainers Zwolle
2. Rapport Verkennend onderzoek weegsysteem

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
- ☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met het gebruik van verzamelcontainers voor restafval met een dubbele inwerpopening (30/60l) met als uitgangspunten geleidelijke vervanging van oude containers en directe toepassing van de 30/60l optie bij nieuwe locaties met meerdere verzamelcontainers
2. In te stemmen met de wijze van afdoening van de toezegging van 26 september 2022 om onderzoek te doen naar gewicht als maatstaf die inhoudt dat niet wordt gekozen voor een tarief op basis van gewicht, maar voor de toevoeging van een kleinere inwerpopening van ondergrondse restafvalcontainers.

Datum

20 maart 2024

Inleiding

Bij de invoering van het tarief op restafval is gekozen voor een tariefsysteem op basis van volume/frequentie. Dit houdt in dat huishoudens achteraf betalen op basis van het aantal keren dat ze restafval aanbieden van een bepaald volume. Bijna alle gemeenten met een diftarsysteem maken de keuze voor een volume/frequentiesysteem. Het is mogelijk te variëren in volumes met bijpassende tarieven. Uw gemeenteraad heeft in debat aangegeven onderzoek te willen naar mogelijkheden om de bewoners beter te faciliteren in hun keuze om restafval aan te bieden. Naast het toepassen van verschillende volumes bestaat een systeem waarbij wordt betaald naar gewicht. Beide varianten zijn onderzocht.

Van 1 juli 2023 tot en met 31 december 2023 is de proef 'Proef kleinere opening restafvalcontainers Zwolle' uitgevoerd. Door deze proef is er inzicht in de behoefte voor het gebruik van aangepaste inwerpopeningen in de ondergrondse restafvalcontainers. Parallel zijn de (on)mogelijkheden van een tarief op restafval op basis van gewicht onderzocht. Op basis van de bevindingen wordt voorgesteld de ondergrondse containers voor restafval om te vormen tot verzamelssystemen waarbij de inwoners gebruik kunnen maken van twee volumes voor hun restafval. De zuilen worden uitgevoerd met inwerptrommels voor 30 liter en 60 liter. Daarnaast wordt voorgesteld om af te zien van het verder onderzoeken cq invoeren van een tarief op restafval op basis van gewicht.

Kader

Raadsplein 26 sept 2022 - Toezegging verkennen gewicht als maatstaf ([iBabs - Vergaderen met inhoud](#))

Raadsbesluit 23-1-2023 – Informatienota svz diverse afval- en grondstofonderwerpen ([iBabs - Vergaderen met inhoud](#))

Beoogd effect

Door het aanpassen van de ondergrondse containers wordt bewoners de mogelijkheid geboden kleinere hoeveelheden restafval met een aangepast (lager) tarief aan te bieden.

Argumenten

1.1 Kleinere inwerpopeningen voorzien in een behoefte bij specifieke huishoudens om kleinere hoeveelheden restafval aan te bieden

In de rapportage van ROVA is te lezen dat een duidelijke behoefte bestaat onder een deel van de inwoners aan een kleinere opening. Het gaat vooral om eenpersoonshuishoudens, huishoudens zonder tuin en jongeren en studenten. Een deel heeft voorkeur voor de kleinere openingen, een deel gebruikt liever de grotere openingen en een deel geeft voorkeur aan beide inwerpopeningen. Huishoudens die binnen en buiten voldoende ruimte hebben om restafval te bewaren, hebben minder behoefte aan een kleinere inwerpopening. Vooral huishoudens met minder ruimte voor opslag of kleinere huishoudens geven voorkeur aan de kleinere inwerpopeningen.

1.2 Kleinere inwerpopeningen kunnen leiden naar betere afvalscheiding

Gedurende de proef met de kleinere openingen is minder restafval aangeboden door huishoudens dan voor het begin van de proef. Dit kan er op duiden dat inwoners door de mogelijkheid van een kleinere opening gestimuleerd worden om (nog) meer na te denken over goed afval scheiden.

Datum

20 maart 2024

1.3 Geleidelijke vervanging van containers voorkomt kapitaalvernietiging

De gemeente Zwolle heeft op dit moment circa 900 ondergrondse containers voor restafval. Bij vervanging van de systemen stijgen de kosten van het systeem. Een container met twee verschillende volumes (duocontainer) is duurder dan een container met één volume (monocontainer). Een ondergrondse container wordt afgeschreven in tien jaar. Door deze periode te gebruiken om alle systemen te vervangen, wordt voorkomen dat extra budget nodig is om ook de vervroegde afschrijving te betalen. Dit voorkomt kapitaalvernietiging.

Doordat vooral eenpersoonshuishoudens, studenten en jongeren en huishoudens zonder tuin aangeven behoefte te hebben aan kleinere inwerpopeningen lijkt het logisch bij deze doelgroepen te beginnen met het omvormen van de containers. Dit is pas mogelijk bij vervanging van afgeschreven systemen. Oude systemen zijn niet zomaar te vervangen door nieuwe systemen. De maten komen veelal niet overeen. Voorstel is om de systemen gefaseerd te vervangen door duocontainers. De transitie kost tijd. Naast de productietijd is ook de capaciteit bij de gemeente en ROVA een uitdaging. Door gefaseerd en verspreid over de gemeente eerst de hoogbouw en compacte bouw te faciliteren, ontstaat een netwerk waar iedereen die gebruik wil maken van de kleinere opening dit ook daadwerkelijk kan. Het aantal beschikbare duocontainers kan in de jaren erna worden uitgebreid.

2.1 Weegsystemen zijn (nog) niet inzetbaar

Het restafval wegen door inzet van wegende (ondergrondse) systemen, wordt landelijk nog niet veel toegepast. Hierover is geen landelijke data beschikbaar. Uit eigen onderzoek is gebleken dat voor de gemeente Zwolle een ondergrondse container met een weegsysteem (nog) geen haalbaar alternatief is. Een groot deel van het wegende containeraanbod is fysiek onvoldoende toegankelijk voor Zwollenaren. Wegende containers werken met een klepsysteem. Sluiten van de container kan als zwaar en belastend worden ervaren. Vanuit een rolstoel is de klep überhaupt niet te sluiten. Ook dit zal belemmerend werken voor een deel van de bewoners die nu nog zelfstandig hun restafval kunnen wegbrengen.

Het effect van een weegsysteem is onduidelijk en de risico's zijn erg groot. Er is nog relatief weinig ervaring met deze containertypen. Een weegsysteem invoeren is zeer kostbaar (in aanschaf en onderhoud). De kosten lopen op tot € 11,40 extra per aansluiting per jaar. Dit lijkt een complex en duur systeem voor het beperkte effect dat het heeft op het individuele maatwerk.

2.2 Invoeren van een weegsysteem duurt jaren

In heel Zwolle staan circa 900 ondergrondse restafvalcontainers. Om al deze systemen te vervangen door een wegende container, is een project van jaren nodig. Gedurende deze periode is het nodig om dubbele systemen in de lucht te houden. Dit lijkt een onwenselijke situatie. Voor deze planperiode heeft deze optie geen meerwaarde. Eventueel kan aan het eind van de planperiode opnieuw worden overwogen of een wegend systeem een optie voor de toekomst kan zijn. Tot die tijd is het aanbieden van meerdere inwerpvolumes een betere optie.

Datum 20 maart 2024

Alternatieve mogelijkheden

Alles laten zoals het is

Het is niet absoluut noodzakelijk om de containers aan te passen. De aanpassingen komen tegemoet aan de wensen van een groep inwoners om kleinere huisvuilzakken weg te kunnen brengen. Ook zonder de aanpassingen blijft het afvalbeleid overeind.

Over vijf jaar nogmaals bezien

Zwolle heeft sinds 2023 een tarief op restafval. Dit is relatief kort. Inwoners hebben een bepaalde tijd nodig om aan het systeem te wennen en hun gedrag er op aan te passen. Wellicht dat de behoefte naar kleinere openingen verandert na verloop van een aantal jaren. In dat geval kan worden overgeschakeld op standaard containers met een inwerptrommel van 30 liter. Deze containers zijn niet duurder dan de huidige standaardcontainers van 60 liter.

40 liter container

In plaats van de combinatie 30/60 liter als standaard volume kan ook worden gekozen voor een aparte container met een inwerpopening van 40 liter. Dit volume is niet leverbaar in een duocontainer. Uit de enquête blijkt dat behoefte blijft aan containers met een 60 liter inwerpopening. De opstelling met een 40 en 60 liter volume kan alleen op locaties waar twee of meer ondergrondse restafvalcontainers bij elkaar staan. Dit aantal locaties is beperkt. Een dergelijk netwerk aanleggen lijkt in dat geval niet mogelijk.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Naast de cijfers over het daadwerkelijke gebruik van de verschillende volumes, is de mening van de deelnemers belangrijk voor een besluit. Daarom is de deelnemers gevraagd na afloop van de proef een enquête in te vullen over hun bevindingen.

Tijdens de voorbereidingen van het Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 is gesproken met een aantal belangengroepen, zoals de Milieuraad, Seniorenraad, Jongerenraad. In deze gesprekken zijn aanpassingen aan de inwerpopening besproken. Ook vanuit deze belangengroepen werd aangegeven dat bepaalde huishoudens behoefte hebben aan kleinere inwerpopeningen. Deze signalen worden bevestigd door de proef die is gedaan.

Communicatie

De resultaten van de proef en het besluit van uw raad worden toegestuurd aan de deelnemers aan de proef die hebben aangegeven deze te willen ontvangen. Het raadsbesluit wordt via de reguliere kanalen openbaar gemaakt.

Financiën

Ondergrondse containers met dubbele inwerpzuilen zijn duurder dan de reguliere systemen. De meerkosten voor een dubbel systeem zijn € 176,20 per jaar (prijspeil 2024) per verzamelcontainer voor restafval (€ 0,003 per aansluiting). Uitgaande van omwisselen bij vervanging zorgt dit voor een stijging van € 158.000 per jaar bij vervanging van alle systemen. Hier komen eenmalige kosten bij van € 500 tot € 1.000 per container voor het aanpassen van de veiligheidsvloer. Indien wordt gekozen containers versneld te vervangen, leidt dit tot extra vervangingskosten. De hoogte van dit bedrag is afhankelijk van de leeftijd van de container die wordt vervangen. Indien nu zou worden besloten alle containers versneld te vervangen, worden 146 ondergrondse restafvalcontainers versneld vervangen. Dit kost € 1.000.000 extra.

Datum

20 maart 2024

Vanuit duurzaamheids- en financiële overwegingen het niet aan te raden containers versneld om te wisselen. Dit lijkt ook niet nodig aangezien veel containers voor restafval bij hoogbouw en de compacte bouw afgeschreven zijn. Aangezien de transitie een aantal jaren gaat duren, is er voldoende tijd om eerst de containers bij hoogbouw en in compacte buurten te vervangen.

Risico's

Vooraf in het begin zullen huishoudens moeten wennen aan het verschil in grootte van de inwerptrommel. Er bestaat kans dat een zak wordt aangeboden in de kleinere trommel die er niet inpast. In dat geval moet de zak alsnog in de grotere trommel worden aangeboden. Tijdens de proef is door middel van stickers op de containers aangegeven welk volume een inwoner gaat gebruiken en wat het tarief hiervoor is. Dit kan ook bij geleidelijke vervanging worden gedaan om het risico op onduidelijkheid te verkleinen.

Vervolg

Na een positief raadsbesluit krijgt ROVA opdracht om de duocontainer als standaard in te voeren en bij vervanging de zuilen met een 60 litertrommel te vervangen door een duocontainer die beschikt over een 30 en een 60 liter trommel.

Openbaarheid

Openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer